

I.2. Transformacje Galileo Galilei.

Identyczny problem co paradoks Achilles-żółw Zenona z Elei rozpatrywał wiele wieków później Galileo Galilei ze słonecznej Italii.

Zauważył wprost, że Achilles doganiając żółwia przebył odległość równą sumie odległości początkowej między Achillosem a żółwiem oraz odległości przebytej przez żółwia:

$$l_1 = ct_1 = ct + vt_1 = l + vt_1 \quad (\text{I.2.1.})$$

Natomiast, jeżeli Achilles i żółw biegną naprzeciwko siebie, to początkowa odległość między nimi jest dokładnie równa sumie odległości jakie obydwaj przebyli w tym samym czasie t_2 :

$$l = ct = ct_2 + vt_2 = l_2 + vt_2$$

A z powyższego:

$$l_2 = ct_2 = ct - vt_2 = l - vt_2 \quad (\text{I.2.2.})$$

Zależności (I.2.1.) oraz (I.2.2.) znane są jako transformacje Galileo Galilei.

Zauważmy, że transformacje (I.1.9.), (I.1.10.) oraz (I.1.11.) Zenona z Elei można wprost otrzymać ze wskazanych wyżej transformacji Galileo Galilei.

Rzeczywiście, z transformacji (I.2.1.) otrzymujemy:

$$t_1(c - v) = ct$$

A z powyższego:

$$t_1 = \frac{ct}{c - v} = \frac{t}{1 - \beta}$$

czyli transformację (I.1.10.) Zenona z Elei.

Z kolei, mnożąc powyższe obustronnie przez $c = \text{constant}$, znajdujemy:

$$l_1 = ct_1 = \frac{ct}{1 - \beta} = \frac{l}{1 - \beta}$$

czyli transformację (I.1.9.) Zenona z Elei.

W identyczny sposób możemy znaleźć transformacje (I.11.) Zenona z Elei.

Uwzględniając powyższe, transformacje Zenona z Elei oraz Galileo Galilei możemy przepisać w jednolitej formie:

$$\left. \begin{aligned} l_1 &= \frac{l}{1 - \beta} = l + vt_1 \\ l_2 &= \frac{l}{1 + \beta} = l - vt_2 \end{aligned} \right\} \quad (\text{I.2.3.})$$

Powyższe transformacje można by więc nazwać transformacjami Zenona-Galileo.

Jednak, chociaż zapis (I.2.3.) jest formalnie poprawny, to z punktu widzenia **sensu fizycznego** zapis ten nie jest poprawny. A to z tego względu, że istnieje zasadnicza różnica między transformacjami Zenona z Elei a transformacjami Galileo Galilei.

Według transformacji Zenona z Elei, jednostka odległości l ustalona jest w poruszającym się układzie, czyli między poruszającym się Achillosem oraz poruszającym się żółwiem. W układzie tym Achilles przebywa jednostkową odległość l między nim a poruszającym się żółwiem, czyli względem poruszającego się żółwia. Prędkość wzajemna Achillesa i żółwia wynosi w_1 gdy Achilles dogania żółwia. Natomiast prędkość wzajemna Achillesa i żółwia wynosi w_2 gdy Achilles i żółw biegną naprzeciwko siebie.

Układ taki można nazwać **poruszającym się układem względnym**.

W tym przypadku, prędkość tego układu względem bieźni jest równa prędkości żółwia.

Inaczej jest w przypadku transformacji Galileo Galilei. Jednostka odległości l ustalona jest w nieruchomym układzie odniesienia (względem bieźni). Achilles przebywa odległości l_1 lub l_2 względem bieźni, czyli w nieruchomym układzie odniesienia, zwanym tu **nieruchomym układem względnym**.

To samo dotyczy prędkości c Achillesa oraz prędkości v żółwia.

Natomiast, czasy t_1 oraz t_2 mają charakter **niezmienniczy**, ponieważ odnoszą się tak do poruszającego się, jak i nieruchomego układu względnego.

Na zakończenie zauważmy, że współcześni fizycy niechętnie lub wcale nie wskazują i nie dyskutują paradoksów Zenona z Elei. Być może, jest to zbyt trudne...

Natomiast w matematyce, paradoks Zenona z Elei czy Achilles dogoni żółwia rozwiązywany jest przy pomocy rachunku nieskończonościowego (szereg liczbowy nieskończenie zbieżny). I goniąc żółwia nieskończenie długo, dogonili go w... nieskończoności. Amen.